NAM THỨ MƯỜI HAI SỐ THU 2287 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ NĂM 30 OCTOBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Hanoi	Hanoi par poste	Province	Province par poste	Pour l'étranger	Pour l'étranger par poste
Một năm.	6$00	6$90	6$50	6$50	6$60	12$00
Các làng và	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : T. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HỮU-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . . 0$25 le cm.
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0$15 le cm
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le cm
On traite à forfait pour les contrats importants.

Mấy điều sửa-đổi trong bộ Học-chính tổng-qui

Từ khi nền Hán-học phải nhường địa-vị cho nền Pháp-học đến giờ, chưa khi nào thấy dư-luận chú-trọng đến việc học ở nước ta như độ rày và nhất là từ vụ khai trường mới rồi. Trong học-giới, báo-giới, và chính giới — nếu nghị-viện tư-vấn của ta cũng gọi như thế được, — đâu đâu cũng thấy bàn-bạc đến cái vấn-đề quan trọng ấy mà ý-kiến hình như vẫn còn phân vân, hoan-nghênh chưa rõ ra hoan-nghênh, phản-đối cũng không rõ ra phản-đối. Vậy trước khi những điều sửa-đổi ấy đem ra thực-hành ta tưởng nên phụ thêm mấy điều vào những bài đã bàn từ trước cho rõ nghĩa hơn để các nhà thường để ri vào vấn-đề này cũng bình-luận.

Trước hết hãy xin nói về bậc sơ-học là điều cốt yếu trong bài này:

Nghị định ngày 18 septembre 1924 đổi lại điều 134 trong bộ Học-chính tổng-qui như sau này:

« Cứ lý ưng ra thì thứ tiếng chung dùng để dạy các môn học trong bậc sơ-đẳng phải là tiếng Pháp.

Thế nhưng mà vì mấy lẽ thuộc về sự thực-hành thì cái thứ tiếng chung dùng để dạy các môn học trong ba lớp dưới của bậc sơ-đẳng lại là tiếng bản xứ.

Chương-trình học của ba lớp ấy, nhất là về việc dạy chữ Pháp thiv.ần theo nguyên như chương-trình đã định trong học-qui ngày 21 décembre 1917.

Còn ở lớp trung-đẳng và cao-đẳng thì thứ tiếng độc nhất dùng để dạy các môn học phải là tiếng Pháp ».

Điều sửa đổi mới ấy, nếu ta đem so với các điều cũ thì khác nhau về mấy khoản sau này:

Trước kia các trường Sơ-đẳng yếu-lược ở nhà quê là những trường chỉ có ba lớp dưới, được tùy tiện muốn dùng chữ Pháp hay chữ bản xứ làm tiếng chung để dạy các môn học cũng được, mà bây giờ thì nhất thiết phải dùng chữ bản xứ cả. còn chữ Pháp từ nay trong những lớp ấy chỉ dạy như là dạy một môn trong các môn học khác thôi.

Đến như các trường Sơ-đẳng kiêm-bị nghĩa là trường có đủ năm lớp, theo như lệ cũ thì lớp nào cũng cưỡng-bách phải học chữ Pháp cả, mà nay thì bất cứ trường nào, ở ba lớp dưới, các môn học đều dạy toàn bằng chữ bản xứ.

Trước kia việc dùng chữ Pháp hay chữ bản xứ làm thứ tiếng chung dạy các môn học là tùy ở các quan thủ-hiến các xứ, mà theo như lệ mới thì bất cứ trường nào, thứ tiếng chung ở ba lớp dưới cũng là tiếng bản xứ.

Khoản nói về việc dạy chữ Pháp ở điều 134 trên ấy tưởng đã rõ lắm, nghĩa là chữ Pháp vẫn dạy theo như chương-trình cũ, chỉ khác một điều là có dạy mà không công-nhận làm *cái thìa-khóa* mở đường lối cho các môn học ở ba lớp dưới như trước thôi. Vậy mà dư-luận xem ra hình như vẫn chưa hiểu rõ, các nhà có con đi học thì phần nhiều lo rằng từ rày con trẻ không được kêu gào: *la vache* là con bò cái, *l'élève* là người học-trò nữa, là lo mất cái lối « học cướp gạo » xưa nay, và trong ba năm đầu phải mài-miệt về quốc-ngữ thì hai năm sau không đủ thì-giờ học chữ Pháp đi thi bằng Sơ-học được. Đó là cái lo của phần nhiều nhà chuộng chữ Pháp vì đường « cướp gạo » hơn là vì đường học-thức. Bởi vậy người Pháp, những bậc thật có lòng mở-mang sự học cho ta thường chê rằng người *Anna-mit* đi học chỉ cốt chiếm lấy cái văn-bằng đi làm chứ không phải để mở trí khôn. Lời trách ấy tưởng cũng không oan vậy.

Nguyên là từ ngày các nhà thấy chữ Pháp, học chóng kiếm được tiền thì ai nấy đều đổ xô cho con đi học cả, tuy lắm nhà thật trong bụng vẫn tưởng là Tây-học không trọng đường lễ-nghĩa luân-lý, thế mà vẫn ham chuộng chữ Pháp là chẳng qua chỉ ham chuộng cái lối kiếm ăn đó thôi, dù chẳng hóng làm nên được ông tham, ông phán chi thì thì cũng lo chạy lấy cái chức kẻ sở hoặc chạy giấy mỗi tháng kiếm được mươi đồng hồ khẩu cho chắc dạ vậy. Vì thử Nhà-nước có lập cuộc điều-tra thử xem lòng dân muốn học chữ Pháp hay chữ quốc-ngữ thì có lẽ cả đến con nhà xó chợ đầu đình cũng hăm-hở tình nguyện xin học chữ Pháp là nghĩa thế. Đi học để kiếm tiền, chữ ai lại đi học để phá ngu!

Lại còn một lẽ nữa khiến cho dân chốn thôn quê ta, lấy việc dạy bằng quốc-ngữ làm lạ tai, là xưa nay ta vốn học chữ người tiếng người đã quen nết đi rồi. Nếu không kêu gào *thiên* là giời, *địa* là đất, thì phải kêu gào *la vache* là con bò cái, *l'élève* là người học-trò, như thế mới gọi là học chữ học sách, chứ nghe một đứa trẻ học một bài luận-lý bằng tiếng ta dạy: con cái phải yêu mến cha mẹ, hay một bài tập-vật học về ngũ quan giảng: con mắt để nhìn để trông, cái mũi để thở, để ngửi, vân vân, thì các nhà cho là những điều nôm na nhảm nhí không cần phải học cũng biết!

Vì thế mà trước kia các trường yếu-lược ở thôn quê tuy được phép dạy bằng quốc-ngữ mà xét ra có mấy trường dùng đến quốc-ngữ! Trước là thầy dạy phải chiều ý cha mẹ học-trò, sau là thầy nào lại chịu cái tiếng là không thông Pháp-văn? Thế cho nên ở chốn thôn-quê, trường học có đã lâu mà trẻ con học bốn năm năm, chữ Tây chẳng biết gì, quốc-ngữ cũng vẫn không thông, mà học thực vẫn không vượt lên được *con bò cái*! Vậy cái chủ-ý các trường sơ-học yếu lược ở chốn thôn quê là thế nào? Chẳng phải là để phá ngu cho lũ con trẻ, để dạy nó đọc được các sách các báo quốc-ngữ, viết được những giấy má thường dùng mọi ngày, hiểu được những điều cách vật, vệ-sinh giản dị để sống làm người trong cái thời-buổi mới này ư?

Thế mà những điều cần phải biết đó lại đem dạy bằng chữ Pháp thì lâu gấp mấy lần dạy bằng tiếng mẹ đẻ của mình!

Nhưng mà bài này không phải chủ ý nghị luận về cái lẽ nên học quốc-ngữ trong nền Sơ-học là vẫn-đề trong báo này và các bạn đồng nghiệp đã tỏ hàng thác mục rồi, nếu nay lại bàn nữa thì dẳng-dai mãi chưa biết bao giờ xong mà lại lạc ra ngoài cái đầu-đề bài này mất.

Chắc độc giả xem đại ý những lời đã giải trên kia thì đã rõ rằng chữ Pháp, ở các lớp dưới chẳng những không bỏ mà dạy một cách thích hợp hơn thì có lẽ lại bổ-ích hơn trước mà trong hai ba năm sau ở lớp trung-đẳng và cao-đẳng học toàn bằng chữ Pháp thì cũng chẳng chậm gì. Tuy cái lối học như thế cũng chưa phải là hoàn toàn thật, song còn hơn cái lối học cũ nhiều, mà dợi cho đến ngày có một bậc sơ-học toàn bằng quốc-văn thì ta hãy nên hoan-nghênh cái lệ mới sắp thi-hành đó, và nên tỏ lòng cảm ơn các vị đại-hiền đã quyết chí cải lương việc học cho ta.

(*Còn nữa*) Ph. h. L.

LẠI MỘT THỨ THUỐC TRỊ BỆNH LAO

Bệnh lao xưa nay làm hại biết bao nhiêu người, các nhà y-học đã ra công khảo cứu mà vẫn không tìm được thuốc gì công-hiệu. Về mấy năm sau đây các nhà y học Âu-tây có ý thiên về các thứ thuốc kim thạch, nương dẫn nay xem chừng cũng không được hiệu nghiệm, nên mới lại có nhà quay về các thứ thuốc thảo mộc. Tại cuộc hội nghị khoa học ở Liège mới rồi, M. Barbier có trình bày về cái cách trị bệnh bằng các cây Orchidées (Một loài lan). Ông có nói cứ như những việc khảo nghiệm ở nước Pháp và ở ngoại quốc trong mấy năm giới nay, thì cây orchidées-iridées có chất hàn gắn được các chỗ đau trong phổi. M. Lepinay thí nghiệm về loài vật cũng công-nhận như vậy. Ông lại nói: «Dẫu ta không nhận rằng tinh cây orchidées-iridées trị được trùng bệnh lao nữa, nhưng ta có thể chắc rằng chất ấy phòng được bệnh lao rất hiệu.»

Đó là một việc các nhà lương y còn khảo nghiệm, nhưng bệnh lao là một bệnh trong từ chứng nan-y tìm được thuốc trừ bệnh ấy tưởng cũng còn lâu lắm thay.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 29 Octobre 1924

Nước Pháp với nước Nga

Chánh-phủ Pháp có điện cho chánh-phủ Moscou rằng bản chánh-phủ công-nhận cho các ánh-phủ Xô-viết và hai nước sẽ cử đại-sứ để đại-diện cho bản chánh-phủ. Việc công-nhận này không có trở ngại đến các giao-ước của nước Pháp ký trước đây. Các quyền lợi của dân Pháp đối với chánh-phủ Nga và đối với tư-nhân Nga, theo như những điều-khoản giao-ước ký trong thời các chánh-phủ trước, nay hãy lành trả ra chưa nói đến vội. Chánh-phủ Pháp muốn đặt ở Paris một cuộc hội-nghị để xét về tất cả các vấn-đề, nhất là các vấn-đề kinh-tế. Từ nay đến ngày mọi vấn-đề ấy giải quyết xong, thì cuộc giao-tế của tư-nhân ai nước đối với nhau cũng là các phương-sách phòng-bị của nước Pháp thi-hành bấy nay vẫn cứ để như trước, không thay đổi điều gì.

Chánh-phủ Xô viết hoan-nghênh bức điện-tín ấy và trả lời ưng-thuận cả mọi khoản.

Tại hội Vạn-quốc

Ngày hôm nay ông Branting đã đệ-trình hội-đồng quản trị hội Vạn quốc bản tờ trình về vấn-đề Mossul.

CHỮ PHÁP Ở HOA-KỲ

Trong một bức thư của M. Paul Von Dyke, giáo-sư ở đại-học-đường Princeton, đệ ngũ hạng bắc đẩu bội-tinh, có một đoạn sau này nói về việc học chữ Pháp ở Hoa-kỳ:

« Trong năm 1914-1915, số học sinh học chữ Pháp tại các trường tư, trường công về bậc trung học, cộng là 130.000. Đến năm 1923-1924 số ấy tăng lên là 540.000, tính ra nhiều hơn số học-sinh học các thứ chữ các nước khác, và chỉ kém số học-sinh học chữ la-tinh mà thôi. Số học-sinh tại các trường trung học Hoa-kỳ học chữ Pháp từ ngày chiến tranh đến giờ tăng lên gấp bốn ».

MỘT VIỆN CỨU TẾ RIÊNG CHO NHỮNG NHÀ TRIỆU PHÚ BỊ SA SÚT

Ở New-York mới mở một viện cứu-tế riêng cho những nhà triệu-phú bị sa sút.

Viện cứu-tế này lập ra là theo lời chúc-thư của một nhà đại phú Hoa-kỳ tên là Andrew Freedmann. Cái cơ-nghiệp lớn lao của ông do tay ông gây dựng lên cả nhưng sinh thời ông thường vẫn lo nỗi bất kỳ sa sút, thì khổ sở biết bao, nên trong chúc-thư ông có để một số tiền lớn để cứu trợ những người đã trải qua mùi sung sướng, bất kỳ vì một việc gì mà phải sa-sút chăng.

Trong chúc-thư có nói: Tôi muốn rằng cái viện cứu tế này sẽ đặt như thể một cái hội-quán, những người đã được trải qua mùi phú quý bất kỳ phải sa sút, đến lúc tuổi già không có tiền ăn tiêu, sẽ được đến ở đấy không phải trả tiền nong gì cả.

Những người ông freedmann ấy thác cho việc ấy, tìm được hai chục người nghèo về hạng triệu phú bị sa sút, hiện đã đem đến ở ngay ở cái nhà ông freedmann vẫn ở lúc sinh-thời. Những người ấy được đãi như khi còn giàu có, bữa ăn thường được hưởng đủ cao lương mỹ vị, và có muốn mời khách đến ăn cơm với mình cũng được tự do. Bọn ấy được ở đấy cho đến lúc chết, hoặc cho đến khi lại làm được giàu có mới thôi.

Tin Trung-hoa

(*Điện-báo Reuter*)

Tình hình miền Thượng-hải

Thượng-hải, 18 Octobre. — Người ta tính số tàn quân của Chiết-giang có sáng dài và quá nỗ, tự hợp ở miền chung quanh Thượng-hải có tới một vạn bay một vạn rưỡi người. Tổ-nhiệp-Nguyên không dám ra tay đánh đuổi, sợ chúng cướp phá nhân dân, và phòng hỏa các nơi, vì vậy có hễ ai nộp khí-giới mà trở về quê hương thì sẽ cấp cho 10 đồng làm tiền phụ cấp.

Bọn lính ấy đã cử đại-biểu đến Qainsan để điều-đình về việc ấy, nhưng ngoe đâu chúng cũng chưa tuyện số tiền ấy.

Thấy quân nguyên-soái Anderson có bảo cho thủy-quân nguyên soái của Giang-tô biết rằng, khi nào các quan Giang-tô điều-đình với bọn tàn quân xong, thì nguyên-soái sẽ đem chiến-thuyền ở Hoàng-độ ra Thượng hải.

Thượng-hải, 19 Octobre. — Bọn tàn quân Chiết-giang ưng được một số tiền 2o đồng thì nộp khí giới và về quê hương. Ở miền Thượng-hải không lo ngại gì nữa.

Về việc Trương-tác-Lâm mua tàu bay

Tin Paris 19 octobre. — Bộ ngoại giao nước Pháp công bố rằng tin đồn bán tàu bay đang về việc binh cho Trương-tác-Lâm là một tin đồn sai. Các hiệu buôn Pháp có bán tàu bay kiểu dùng về việc buôn cho chánh-phủ Mãn-châu-quốc, nhưng trước lắc xảy ra việc chiến tranh đã lâu.

NGƯỜI PHÁP VỚI VIỆC THƯƠNG-MẠI VÀ VIỆC GIAO THÔNG Ở XỨ SYRIE

Nhờ có hội Thương-mại nước Pháp và hội đồng quý-viên Beyrouth tán-trợ cho Imiêu-ta Verrier về đạo trú binh ở Syrie, có tổ-chức một đoàn ô-tô buôn bán đi các đường cũ và các đường mới đặt ở Syrie đến Badgad và Ba-ty. Đoàn ô-tô ấy đi qua các xứ dân số cộng tới mười triệu người. Một hiệu buôn lớn đã bỏ ra cấp xe ô-tô cho đã dùng. Đoàn ô-tô ấy có mang đủ các mẫu hàng đi, như xà phòng, nước hoa, quần áo, chăn đệm, vân vân và đủ các thứ ca-ta-lô, để rao hàng cho các nhà buôn. Ai muốn đặt thứ hàng gì, tới các nhà chủ, trương đoàn ô tô ấy, sẽ gửi về cho các nhà có hàng bán.

NƯỚC PHÁP TRẢ NỢ NƯỚC HOA-KỲ THẾ NÀO?

Đã lâu nay nước Pháp và Hoa-kỳ điều đình với nhau về cái thể lệ hoãn lại các số tiền của Hoa-kỳ cho nước Pháp vay trong buổi chiến-tranh mới rồi, nhưng cái thể lệ ấy vẫn chưa ấn định ra làm sao cho tiện thuận cả mai bên.

Cứ theo như cái chương-trình của M. Edward Hurley hội-viên hội-đồng trái khoán đệ trình M. Mellon, thượng-thư bộ Công-khố tại cái thể lệ ấy định như sau này:

Tiền của nước Pháp nợ cộng là 3.300 triệu hoa-viên, tiền ấy có số ấy không kể, sẽ hoãn lại sau mươi ba, hoặc sáu mươi sáu năm thì xong. Trong năm năm nữa mới phải giả kỳ thứ nhất, vì cứ theo như chương-trình Dawes về việc nước Đức nộp bồi khoản cho Đồng minh, thì đến độ ấy mỗi năm nước Pháp sẽ thu được tiền của nước Đức nộp về bồi khoản. Tiền lãi tính là 2,5%. Trong một hạn năm năm không tính lãi. Còn cái số tiền phải giả mỗi năm, thì có dự tính hai cách: Một đằng mỗi năm nước Pháp giả 100 triệu hoa-viên, một đằng những năm đầu giả ít, rồi giả thêm dần dần lên, cho đến khi được hai chục năm, thì mỗi năm phải giả 100 triệu hoa-viên, và từ đấy lại tăng dần dần lên nữa cho đến trong một hạn sáu mươi ba năm thì tiền nợ giả hết.

Trong chương-trình lại định số tiền của Hoa-kỳ thu được, một nửa tức là 50 triệu hoa-viên phải dùng để mua các trái đoạn kỹ nghệ ở nước Pháp, nghĩa là tiền đã nằm nước Pháp lại đem dùng vào việc kỹ-nghệ ở Pháp.

LỜI ĐÀN BÀ

Dạy trẻ con khi giao-thiệp với người ngoài

Giao-thiệp là một sự lợi ích và rất hệ trọng, vậy nên trước phải tập-luyện để sau ra cho rộng đường nghe thấy, suy xét mới đặng sâu xa; trẻ con những khi đi học, khi đi chơi cùng chúng bạn, những một mình không có cha mẹ anh chị kềm thúc, thường hay lôi thôi sinh sự với nhau, cao nên cách đối đã cần phải có, nết ăn ở, phải dạy đề-huề khiêm-nhường, chớ nên quá mềm mà người ta lấn lướt cho, ứng đừng ỷ mạnh mà xâm phạm đến quyền-lợi của kẻ khác; đáng vai cha mẹ chú bác, thì phải sợ kính, ngang hàng với nhau, thì kiêng nể, về vai em út thì thương yêu như em út của mình; trẻ con có đứa quá ư lanh-lợi, thường hay nói phách nói phỏi, nói hỗn nói xỉ, đặt để bậy đều ra mà nói, như thế là không tốt, lại việc gì đã lầm-lỡ, hư hỏng của người ta, tự mình cũng không chịu nhận lỗi mình, cứ đổ lộn đổ thảo tại người này bỏi người kia, nên giao-thiệp với người ta, mà làm những thói ấy, cuộc là ít kẻ bằng lòng; còn đứa trẻ nhát nhát lắm, mở miệng không ra hơi, chậm-chạp tối-tăm, đi chơi không biết tìm lối mà về, không biết tên họ cha mẹ mà thưa thốt với ai, có họng ăn không có họng nói, bao giờ cho vỡ trí khôn, tục-ngữ có câu: « thật thà là cha dại. »

Dạy trẻ con phải khuyên bảo tỉnh thành thực làm đầu, nhưng mà thành thực với điều của mình đã nói ra, thì phải giữ chớ sai chậy mà thôi, còn không phải thành thực đem việc người này nói với người khác, cộng việc nhà cửa cha mẹ đương làm việc gì, cha mẹ có khi không biết mới nên biết, không thì thế phận trẻ con, đừng nên can-thiệp đến, chỉ có hại mà không có lợi, chút nào, bởi công việc có cái quan-hệ về tiền bạc, có cái quan-hệ về danh-dự, trẻ con đã biết đâu mà phân-đoán cầu nhầu, vui miệng là nói ngay cho người ngoài nghe, thật là bất tiện vậy; nên biểu cho trẻ con biết câu cách-ngôn rằng: « nói là học, mà không nói là vàng », thế là có cái nên nói mới lợi, mà có cái không nên nói mới lợi; bèn nói nào là về đương vai nhất về đương cách trí vậy-sao, có bổi mới nói, có nơi mới biết, mình có ưng biết ưng nói, người ta mới nói cho ma ngạc, chớ làm thinh đi, ai biết ngứa đâu mà gãi. Sự học khôn, phi nào ngoài thấy cảnh bề ngoài, tất không dạy tìm cho những sách học hay như thế. Song le, sự giao-thiệp kẻo là toàn ai cách ăn ở đi lánh nơm nơi giao ngã », nghĩa là trong long mình, để ngoài lời người dạy, tin biết thêm đặng nhiều, nếu mình đã tự phụ, còn ai dám nói cho mình nghe, phải trái khó mà vỡ lẽ, đến tuổi khôn lớn cũng phải thế.

Đam-phương nữ-sử.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 21 độ
15 giờ 24 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ sáu 31 Octobre 1924
S. Vigile

Âm-lịch

Mồng 4 tháng mười năm Giáp-tí
Ngày Qui-mùi
Hành Mộc Sao Cương, Trực Thu.
Kị : Tế-tự, Giá thú, Nạp-tài, Bổ-trúc, Điền liệp, Kết-võng, Thú-ngư.

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 70
— nhì,	—	10 30
— ba,	—	9 65
Thóc hạng nhất,	—	6 50
Bắp ngô	—	6 60

Giá bạc. Kể từ ngày 30 Octobre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 $ 30

Tin tàu. — Tàu *Chef mécanicien Mailhol* mang thư sang Pháp đến ngày thứ bảy 1er novembre ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 31 octobre.

Tin báo ở Trung-kỳ. — Trời vẫn mưa to lắm, khiến cho nước không rút được và đường sá không sửa được. Hiện có mấy nơi lại bị ngập lắm nữa. Ở Phú-yên bị trận bão to quá, sở Thương-chính Lộc-yên bị đổ và cả làng Sui mất hết không còn. Dân làng có 400 người thì chết mất 200. Người làm sở thương-chính không việc gì.

Chính phủ Bảo-hộ ở Trung-kỳ đã trù liệu mọi cách để tải lương thực cho dân bị hại.

Hai chiếc tàu *Espadon* và *Cochinchine* của sở Thương-chính đã phải lấy để tải lương thực cho nhân-dân cấp hạt bị hại. Đường giao thông hãy còn mắc nghẽn cả, bởi vậy chưa xét rõ được về sự thiệt hại đến mạng người, đến tài sản, các đường sá, các công-thự và mùa màng là thế nào.

Nghỉ lễ Toussaint. - Nhân dịp nghỉ lễ Toussaint, phó Thống-sứ, tòa Đốc-lý cùng các công-sở sẽ đóng cửa cả ngày mồng 1, 2 và sáng mồng 3 novembre.

Sổ thăng bổ trong ngạch cai-trị. - Hội-đồng xét sổ kỳ bổ ngạch cai-trị trong năm 1925 đã họp sáng hôm nay tại phủ Toàn-quyền.

Dự hội-đồng có :
Quan Toàn-quyền Merlin,
Quan phó Toàn-quyền Robin,
Quan cai-trị hạng nhất Krautheimer,
Quan chánh chủ-sự ngoại hạng Filatriau.

Các quan có tên sau này được kỳ bổ :

Lên bậc cai-trị hạng nhất

MM. Châtel, Lebrun, Douguet, Yvon, Richomme, Broni.

Lên bậc cai-trị hạng nhì

MM. Vitry, Marty Louis, Batel, Sabatier, Valette, Bary, Le Prévost, Winbrebert, Herbinet, Fournier.

Lên bậc cai-trị hạng ba

MM. Meyer, Delsalle, Détrie, Petit, Rognoni, Marty Auguste, De Pessel Deydier.

Lên bậc phó cai-trị hạng nhất

MM. Filbeau de Saint Hilaire, Domenach.

Lên bậc phó cai-trị hạng nhì

MM. Bertet, Delsalle, Gauthier, Fortune, Kerdavid.

Lên bậc phó cai-trị hạng ba

MM. Fagier Garrel, Rougni, Letremble, Destenay.

Lên bậc chủ sự ngoại hạng

MM. Gaude, Besse de Laromsignère, Wasnac, Perrin.

Lên bậc chủ sự hạng nhất

MM. Perre, Tajasque, Comte, Cremazy, Reygasse, Bezie.

Lên bậc chủ sự hạng nhì

MM. Merle, Dufour, Varin d'Ainville.

Lên bậc phó chủ sự hạng nhất

MM. Taddei, Jude, Hervieu, Monegia, Lescance.

Lên bậc phó chủ sự hạng nhì

MM. Angeli, Angeyrolle, Du Parquet.

Lên bậc biên tập hạng nhất

MM. Rouan, Nicolas, Allegret, Ferlande, Colonna, Dabois, Moreau, Vincenti, Perreaux, Lebourg.

Lên bậc biên tập hạng nhì

MM. Chiarasini, Denis, Lecam.

Ban-quản xin có lời mừng các ngài

Bậc trung-học bản xứ và bậc thành-chung. - Nay đặt tại nha Học-chính Đông-pháp một hội-đồng để khảo sát lại các chương-trình học của bậc trung học bản-xứ và bậc thành-chung học Pháp-Việt. Hội-đồng ấy sẽ do quan Học-chính Đông-dương hay là một quan đại-biểu ngài làm chủ-tọa.

Trường mỹ-thuật Đông-pháp. Nay đặt tại Hanoi một trường Mỹ thuật Đông-pháp (Ecole des Beaux arts de l'Indochine) để dạy các môn họa-học. Các giáo sư dạy về các trường thành-chung và các trường chuyên-môn về thuật trang-sức (Arts décoratifs) đều tuyển ở trong bọn học-sinh có bằng tốt-nghiệp trường Mỹ-thuật Đông-pháp cả.

Trường Trung-học Albert Sarraut. - Quan cai-trị hạng nhất Eckert nay cử làm chủ-tọa hội-đồng quản-trị trường Albert Sarraut thay quan cai-trị Poulin.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
MỘT BUỔI ĐẠI HỘI

CHƯƠNG-TRÌNH

Từ ngày thứ tư 29 Octobre đến ngày thứ hai 3 Novembre 1924

Diễn lại cả một buổi, cái phim đẹp nhất xưa nay, là phim :

L'ATLANTIDE

Chia làm 12 phần

Do M. Jacques Feyder *trích trong quyển tiểu-thuyết kiệt-tác của* Pierre Benoit

Tranh cảnh rất đẹp! Trang hoàng rực rỡ! Có những vai sau này diễn :

Mme Stacia Napierkowska
Mlle Marie Louise Tribe
MM. Jean Angelo, Giorges Melchior, Franceschi, Abd. El. Kader Ben-Ali

Người lấy ảnh là: MM. Specht và Morin

LỜI DẶN. — Sau phần thứ sáu phim ATLANTIDE thì entr'acte

Phòng Thương-mại. — Phòng Thương-mại đến ngày thứ hai 3 novembre sẽ họp tại hội-quán của hội ở phố hàng Trống.

Các nữ-học-sinh Pháp đi du-lịch bên ta. — Vì ở Trung-kỳ có bão và lụt mà cuộc hành-trình của các cô nữ-học-sinh Pháp phải đổi lại cả. Hiện các cô đang ở Dalat, định đi đường bộ trở ra mà không có đường vì địa-hạt Phan-rang, Nha-trang, Qui-nhơn, Tourane đều bị ngập hết. Bởi vậy sở Kinh-lý trông nom việc tổ-chức cuộc du lịch cho các cô ở bên này, định rằng có nào không sợ sóng thì sẽ ra bằng chiếc tàu nhỏ là tàu *Bonite* tải gạo vào Sông-cầu cho các nhà bị nạn, còn cô nào sợ sóng thì trở lại Saigon đi tàu *Réam* mà ra Haiphong.

Việc nghĩa quyên. — Số tiền quyên giúp các nhà bị lụt do phó Thống-sứ thu nhận và phân phát, tính đến ngày 29 octobre như sau này :

Số tiền thu từ ngày 27 đến 25 octobre 1924.

Tòa sứ Bắc-kạn. . .	748 $ 53
M. Ng-đình-Cung, 8 phố Strasbourg Haiphong (sổ quyên số 791) .	111. 10
Cộng là.	859 63
Những số đã thu trước	30 418. 15
Tổng cộng là. . .	32 277. 81
Các khoản chi tiền :	
Tiền gửi đi các tỉnh. .	5.640 00
Tiền dong gạo tại Hà-nội	3.336. 00
Cộng là	8.976. 00
Số tiền còn kỳ tại nhà ngân-hàng Đông dương	22.3.1. 81

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, cứ 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm
Giá mỗi lọ : 0 $ 80

油 肝 鮮 員
平 欧 式 鼻 神 效 式 鼻 新 欧 油 健 全 還

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-chính đã nghỉ đã về Bắc-kỳ hội-chính.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnviện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các tinh bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : GIÁ 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG : GIÁ 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI SỐ 236

Tòa Thượng-thẩm. — *Một cái án bội nghịch.* Bà-văn-Long nghi cho bố tên là Bùi-v-Phiếu đem gia tài cho vợ lẽ bố và lại ngỉ cho bố thông gian với vợ, bèn âm mưu thuê tên Bùi-văn-Văn 60 đồng tìm cách giết bố nó. Nhưng tên Văn sợ không dám nhận. Sau nó thuê tên Bùi-văn Ba tức Ba Ou đón đường giết chết bố nó. Tòa Nam-án tỉnh Hòa-bình phạt tên Long phải tội xử tử và tên Ba Ou khổ sai chung thân. Tòa Thượng-thẩm y án.

Cái án bội-nghịch này thực là một điều quái gở, khiến ai cũng phải lấy làm gớm sợ và căm giận cho đứa con bất hiếu kia. Tòa xử như thế thực đã đáng tội lắm vậy.

Điền tiền công dân. — Nghị-văn-Canh và Ng-đắc-Phác là chánh hương-bộ thôn đồng với nhau tiêu mất 49 $ 80 của tiền công quỹ làng. Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt mỗi tên 15 ngày tù và bắt phải liên đới với nhau bồi trả số tiền ấy cho dân làng. Tòa Thượng-thẩm tha cho tội tù, phạt mỗi tên 14 đồng an treo và y án tiền bồi thường.

Tiêu tiền lương của tuần phu. — Làng Phương-canh từ khi cải lương có cấp lương cho tuần phu để canh phòng trong làng mà tiền lương thì thủ quỹ cứ chiếu lệ phát. Nguyễn-trọng-Loan làm tư quỹ trích món tiền lương của tuần phu là 26 $ 67 tiêu đi rồi khi bồi đến chỉ tính quanh tỉnh quẩn. Tòa Nam-án tỉnh Hà-công phạt Ng-trọng-Loan 15 ngày tù an treo và bắt phải bồi số tiền ấy trả tuần phu. Tòa Thượng thẩm y án.

Ăn cướp. — Tòa Nam-án tỉnh Hưng-yên phạt Vũ-v-Cương, Trần-v-Tư và Đặng-v-Quy đều làm ru ng mỗi tên 10 năm khổ sai và 10 năm quản thúc về tội ăn cướp. Tòa Thượng thẩm giảm phạt mỗi tên xuống 5 năm tội đồ.

Ruộng cầm cho người này lại bán cho người khác. Ng-đình-Lý có đã cầm cho một người rồi sau lại viết văn tự bán cho một người khác tên là Lợi lấy tiền để cho hai chủ tranh nhau phải đi kiện. Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt Ng-đình-Lý 1 tháng tù và bắt phải bồi 100 đồng cho chủ mua ruộng. Tòa Thượng-thẩm y án.

Tiêu tiền công quỹ. — Tòa Nam-án tỉnh Hưng-yên phạt Đỗ-quang-Biên là kỳ mục 1 tháng tù án treo về tội tiêu 234 $ 92 là tiền công quỹ và bắt phải bồi số tiền ấy trả dân làng. Tòa Thượng-thẩm y án.

Trốn tiền thuế. — Lương-v-Vân là phần thu đi thu thuế trong thôn được 171 $ 20 rồi giữ lấy tiêu không giao cho lý trưởng để đi nộp. Sau kỳ làng phải lấy tiền quỹ ra bù vào số tiền thuế ấy. Tòa Nam-án tỉnh Tuyên-quang phạt 6 tháng tù, 342 đồng và bắt phải bồi số tiền thuế ấy trả dân làng. Tòa Thượng-thẩm y án.

Thông gian và dọa thai. — Nông-thị-Nhỏi phải lòng Ng-văn-Bộ, sau một người tên là Đinh-văn Năm có lỗi thị ấy làm vợ có cưới xin từ-tế. Song Nông-thị-Nhỏi vẫn ở nhà bố mẹ chưa chịu về nhà chồng, mà vẫn đi lại với nhân ngãi. Sau có chửa với nhân-ngãi riêu mèo rồi cho mẹ là Nông-thị-Lạo thấy con có chửa với nhân-ngãi riêu mèo rồi cho mẹ là Hứa-văn-Mộc cắt thuốc cho nông đọa cái thai ấy ra. Tòa Nam-án tỉnh Cao-bằng phạt Nông-thị-Nhỏi 3 năm tù và tha cho bố mẹ, nhân ngãi và người làm thuốc vì xét không đủ chứng cớ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng viếng, và đã đưa đám đích-mẫu, nhạc-mẫu, tổ-mẫu, tằng-tổ-mẫu chúng tôi.

Trong khi bối rối, có điều gì sơ-suất, xin các cụ, các ông, các bà tha thứ cho.

Đỗ-văn-Lan
Đỗ-huy-Cảnh
47, Rue du Sucre, Hanoi
Đồng gia-quyến đồng bái tạ.

Ngạch tòa-sứ. — M. Nguyễn-vũ-Duy, thư-ký hạng sáu, hết hạn nghỉ, nay bổ đi Phả-lý thay M. Trần-ngọc-Thiện từ chức.

Mấy cái án trảm quyết. — Ngày thứ năm vừa rồi, tại Quảng-c ân-loan đã trảm-quyết ba người tù Trung-hoa phạm tội đánh chết người lính canh trong khi đi làm, là việc bẩn-báo đã đăng trước. Nay ở Hanoi lại đợi mấy chém ở bên ấy đem về để mấy hôm nữa đem lên Thái-nguyên trảm-quyết năm người tù can về việc Thái-nguyên ngày trước đã có tin tòa Bắc án bên Pháp bỏ cái đơn xin phá án đi.

Cải chính. — Trong số báo ngày hôm qua đăng lời cảm ơn của ông Hà-kim-Chi về việc cất đám lệnh-lang là M. Hà-cao-Khang ; ai ngạch ý-chính Bắc-kỳ, có bỏ sót mất một câu... cảm tạ các bà, v. v. Vậy nay cải-chính lại cho đúng.

Chết vì lẫm thuốc. — Mới rồi ở phố Mới có một người thanh-niên tên là Ng-văn-Tý 21 tuổi bị đau bụng, cho người đến hàng thuốc Bắc mua thuốc có chất thủy-ngân uống, chẳng dè bệnh không khỏi mà lại nặng thêm. Sau mới đưa vào nhà thương chữa thì đã quá rồi đến hôm 27 vừa rồi thì mất. Nhà-thương mổ tử-thi xét đã khám nghiệm thì rõ là chết vì thủy-ngân.

NHÀ CHỚP BÓNG PATHÉ

CHƯƠNG-TRÌNH TỪ NGÀY THỨ SÁU 31 OCTOBRE ĐẾN NGÀY CHỦ-NHẬT 2 NOVEMBRE 1924

Tấn MON ONCLE BENJAMIN

Hài-kịch chia làm 7 phần.
Trích theo quyển tiểu-thuyết kiệt-tác của Claude Tillier.
Có Léon Mathot diễn.
M. Guillien soạn.
M. R. Le Prince bày cảnh.

Muốn bán một cái xe ô-tô « Peugeot », bảy chỗ ngồi. Chạy còn tốt lắm.
Hỏi tại số 24, Boulevard Victor Hugo, (đường Cột-cờ) Hanoi. 4027

VÌ DÙNG KHÔNG HẾT, MUỐN BÁN RẺ :
Hai cái tủ chè bốn mặt toàn gỗ trắc cả mới nguyên chưa dùng đến.
Hỏi tại : Bản quán.

BASTOS Thuốc lá bao xanh và bao đỏ. Các quí-khách thử xem, vừa ngon, may'ra lại được giấy thưởng 10 $ 5 $ 2 $ và 1 $.
Các hiệu có bán cả.

AI MUỐN CÓ TIỀN TRĂM BẠC NGÀN PPP

5 báo-chí mà có thể phát-tài hàng trăm hàng ngàn được.

5 báo chí lác nào chẳng có, bớt tiền ra, gặp vận đỏ phát-tài.

5 báo-chí mà gặp dịp làm phúc, lại có hi-vọng tiền trăm, bạc ngàn.

Trước làm phúc sau tức bụng, xin chớ bỏ qua. Cái hi-vọng phát-tài này chỉ còn có hơn một tuần nữa thôi : nghĩa là đến 30 Novembre 1924 đã có cuộc mở sổ trẻ con tây-lai về thừa nhận.

Các vé số đâu đâu cũng có bán, giá có 5 hào một vé.

Dịp tốt ta chớ bỏ qua.

Ngã từ trên cầu xuống sông. — Sáng hôm qua có một người culy tên là Ng-văn-Thu 30 tuổi nhà ở hàng Đậu, ngã từ trên cầu sông Cái xuống bãi cát, đã phải khiêng ngay vào nhà thương để chữa thuốc.

Đày tớ bất lương. — Mme Ng-thị-Loan buôn bán ở hàng Bồ nhà số 82 có trình Cảm rằng đứa ở trai tên là Hào ăn cắp đồ nữ-trang và áo quần trước 37 đồng trốn đi mất.

Đánh rơi. — Mme Glaize ở đường Carnot trình Cảm rằng chiều hôm qua đánh mất một cái xuyến vàng chạm.

Giấy bạc giả. — Theo giấy ủy-quyền của quan thẩm phán hòa giải ở Nam-định, sở Mật-thám đã cho xét về một việc làm giấy bạc giả.

Vừa ở Tam-đảo mới về mấy hôm nay

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé
55 bis 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 295

Xét nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sởi, bệnh đau dạ dầy, đau ruột, bệnh đàn bà và hộ-sinh, vân vân.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.
Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 8 giờ đến 6 giờ 30 chiều.
Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 3080

TRAI LÀNH GÁI TỐT
của
ông cử DƯƠNG-BÁ-TRẠC soạn
Giá mỗi quyển 0 $ 25
Bán ở khắp các hàng sách

Các tin vặt. Tên Ng-hữu-Hòa 26 tuổi cu-li ở phố Bắc-ninh bị thưa là ăn cắp quần áo của Hà-trọng-Can ở phố Thuốc-bắc số 57 ; Ng-tử-Thanh. 27 tuổi cu-li ở Yên-phụ ăn-cắp tiền của Ng-thị-Chai ở Thọ-cầu (Hà-đông) đi qua Hanoi đều phải đề xét hỏi.

— Mai-công-Giang 23 tuổi ở phố hàng Cót số 3 bắt được mang một cái xuyến vàng ăn cắp của thím Khách Tsan-Tai ở phố Cửa-đông đã phải bắt giải ra Tòa án.

Hội chợ Hanoi
Làm thử sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0, 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BÙI-HUẤN-THÀNH
61 — 63. Rue du Coton — Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Buôn bán tiêu-khiển. — Vì dạo này có một vài nhà buôn ta chẳng may phải đóng cửa nên dư-luận hiểu lầm đồ oan chúng cho người mình mượn kế buôn bán như ai mà đi lừa thiên-hạ.

Điều đó đối với những nhà đã cáo-cùng đủ có thật bay không ta cũng không nên quyết đoán. Ta chỉ nên biết rằng nghề buôn rất khó, nếu không đủ nghị-lực, không sẵn tư-bản, mà lại kém đường giao-thiệp, kém cách bón ba, thì dù tử kính choáng lộng, đèn điện sáng choang và máy nói biển để mấy mở cũng chẳng làm gì cho thêm phiền toái mua trò cười. Ấy cũng chỉ vì « buôn bán tiêu-khiển » như thế mà có người đã tự-đắc là đại thương-trường, đại doanh-nghiệp, khi ở-tô, khi xe nhà, nào may bát mai tiệc, trăm đồng nghìn món cũng trông cả vào ngôi hàng thì bảo chi chẳng nguy p ải đến đóng cửa.

Ôi! cái nguyên-nhân sự buôn bán thua lỗ của người mình hầu như thế bết mà dư-luận không rõ cho lại đổ chung cho là kẻ quỷ-quyệt lừa đảo thì cũng khi oan thay!

Thảm trạng. — Vào khoảng 6 giờ rưỡi sáng ngày hôm qua, ở trước cửa nhà báo-cô Sainte-Enfance đường Amiral Courbet có cái xác đứa con gái độ hai tuổi của tên nào bỏ đó. Được tin quan Cảm phái người lại khám xét xong rồi cho đưa vào nhà xác.

Đánh mất biên-lai. — M. Phạm-xuân-Bảng làm việc tại hiệu buôn xe đạp Anatelt ở đường Chavassieux lại sở Cảm trình đánh rơi mất cái biên-lai bán một chiếc xe đạp hiệu Dumas.

Mất lợn. — Ng-tuj-Bách buôn lợn, nhà ở Khương-dương tỉnh Quang-yên đem lợn sang Haiphong bán bị mất cắp một con giá 14 đồng.

Mất ví tiền. — Cô Dufour làm bồi buồng tàu Fontainebleau có đơn thưa tên Trần-Thận là cu-li xe đã kéo cô, nhà ở Cuợ-con, ăn cắp ví tiền trong đựng là giấy 500 francs.

TUYÊN-QUANG

Cướp văn-tự nợ tại tòa án. — Hôm 26 octobre mới đây hồi 9 giờ rưỡi tại tòa án có xảy ra một việc cướp giật như sau này. Số là một tên kia kiện buôn bán ở Tuyên-quang, có làm văn-tự vay của một ông nghị ông hội gì đó một món tiền, đã quá hạn trả mà chưa trả. Chủ nợ mang cái văn-tự ấy thưa tòa, tòa cho gọi người vay nợ đến. Quan tòa mới xem xong cái văn-tự, đương lúc vẫn anh kia lấy ngay cái văn-tự chạy ra ngoài cửa chợ xé đi. Ngay lúc bấy giờ người chủ nợ trông thấy kêu với lên thì người ta chạy ra giữ lại được.

Đoàn-đình-Nguyên lại cáo

PHỦ LẠNG-THƯƠNG

Chuyện xóm bình-khang. — Cái xóm bình-khang ở bến đầu cầu này mới thiết lập được ít lâu nay mà đã bị một công-tử ăn mặc thật đẹp, tự xưng rằng tòng sự một sở kia, nhân mới bổ đến, cảnh-vật lạ làng, quen thuộc không ai, hãy tạm trú chân giảm ba ngày.

Ả hồng-lâu nhân tình phiệu kia, những mừng thầm rằng: duyên trời đưa lại, chắc phen này t oát số đoạn trường mà nên một cô thông cô ký. Ai hay từ lúc chuyến xe lửa chiều về Hanoi đến nay thì công-tử biệt vô âm tín, á với mở valise ra xem chỉ có đồng giấy vụn mà thôi, tuy đồng giấy này đã đem ra trình cảnh, ư ng than ôi! biết đâu hợp-phố mà mong chẩu về?

THÁI-NGUYÊN

Ai-tín. — Cụ thảo-mẫu M. Ng-Thu là thư-ký thượng hạng tại Khobạc Thái-nguyên vừa tạ thế tại quê-xứ ở làng Vị-hạ, tổng Yên-đổ tỉnh Hànam. Năm nay cụ bước thọ thất tuần. Đến ngày mồng 4 tháng 10 ta sẽ cất đám.

Bản báo xin có lời kính viếng cụ và chia buồn với qui-quyến.

LAI-CHÂU

Quan Giám-đốc Bride đi Thanh tra. — Hồi 12 giờ rưỡi trưa hôm 14 octobre, khi máy bay quan G ám-đốc Bride tới tỉnh lỵ Lai-châu, nhân dân trong hàng tỉnh nô nức kéo nhau đến trước trường máy bay đông lắm, trước là để nghênh tiếp một vị đại hiến, sau là được nhân dịp coi máy bay, bay ở trên không trung lần nào là lần thứ nhất. Trước cửa trường máy bay đận, có dựng 2 cái khải hoàn môn. Ngoài đường cho tới suốt từ trường máy bay cho lên đến các dinh các sở công đều có kết hoa cắm cờ; ở trước cửa dinh quan đầu tỉnh, dân hàng phố lại có bày hương án bái vọng, coi như là một ngày hội lớn vậy. Khi máy bay quan Giámđốc tới nơi; có quan đầu tỉnh Lacordaire đem tất cả các hàng quan, và các viên-chức các sở công cùng là nhân dân trong hàng tỉnh người Nam, người Thổ, người K ách, Mán, Mèo ra nghênh tiếp đông lắm; khi ngài ở trong máy bay bước ra, có mấy cô nàng con chúa quan Quandạo cầm mỗi người một bó hoa dâng ngài tươi nhân. Xong rồi cùng quan đầu tỉnh lên xe ngựa về dinh. Cách đó luôn 3, 4 hôm ngài đi kiểm xét k ắp các công việc các tòa các sở công, đến 3 giờ chiều hôm 20 ngài lại cỡi máy bay vào đại lý Điện-biên-p ủ đến 10 giờ sáng hôm sau ngài lại trở về Lai-châu. Tối hôm 21 quan Quân-đạo và quan Bang-tá châu Lai có đặt tiệc trà ở biệt thự để mừng ngài, có 50 người con gái Thổ mùa hát mừng. Đến 8 giờ sáng hôm 22 thì ngài lại cỡi máy bay trở về Hanoi. Trước khi ngài sắp ở dinh ra trường máy bay; có 3 toàn lính, khố đỏ khố xanh, và lính đồng sắp hàng và bồng súng ở chung quanh trường máy bay để đón chào. Trong sân trường máy bay thì quan dân trong hàng tỉnh đứng tiễn chân đông không kể xiết mà nào mà kể; trước khi máy sắp bay có bắn mấy phát súng rồi kế tiếp đến tiếng pháo nổ, tiếng bát âm và dân mọi xeo lần nhau nghe t ực vui vẻ, khi máy bay lên khỏi mặt đất thì các quan đều ngả mũ chào, quan Giám đốc cũng giơ tay chào lại, khi máy đã lên tới không trung có bay luôn một vòng rồi mới từ giã đất Lai-châu trở về Hanoi.

Ng-kế-Phong lại cáo

(Xem trang thứ tư)

ÔNG PEYROT
Nguyên Giám-đốc Sư-đằng học chánh Bắc kỳ
Luật-khoa cử-nhân

Có mở một sở đại lý việc quan, tại nhà ông ở số 63, Bd Doudart de Lagrée (Dốc hàng Kèn) Hànội. Ai cần biết luật-lệ về các việc trong quyền các tòa án Tây Nam, có thể đến hỏi được. Ai muốn nhờ các việc như mua bán, đòi chác thuê mượn, tra xét, văn tự, gián-khế, v.v. ông cũng nhận làm. Làm nhanh mà kín đáo. 4000

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Một cục xà-bong tốt thì ít hao kém

Khi nào các ông các bà có mua một cục xà-bong Cadum, thì phải rờ rằng cục xà-bong ấy đã làm ra để lâu rồi đặng cho thiệt khô ráo, không còn chúc chi ỷ ước đặng. Bởi được khô ráo toàn trọn tốt vậy, nên xà-bong Cadum ít hao, dùng lâu bằng hai xà-bong thường, hay còn ước nên mau tang.

Savon Cadum

MỘT LỜI KHUYÊN BẢO RẤT TỐT

Nếu thấy ai mắc phải bệnh suyễn, bệnh ho thì nên mách người ta dùng thuốc "ESSENCE D'ABYSSINIE EXIBARD", thuốc hột, thuốc viên thành điện, thuốc tiêng (là để hút) công hiệu dường nào mà kể vậy.

Thuốc này đã từng được thưởng nhiều hạng Médailles vàng và bạc. Thuốc này các trường ai cũng lấy làm hiệu-nghiệm. Mỗi năm chữa được đến hàng ngàn người khỏi bệnh.

Bộ hội trong một cái lọ, hoặc trên một cái kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói (fumée) lên lấy tức đó ngay. Có thể mà xem, sẽ thấy hiệu-nghiệm lạ thường. Mới thuốc quảng là pastille Exibard (CIGARETTES d'ABYSSINIE EXIBARD) cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trên nói bằng quốc-ngữ quanh hộp thuốc có in đầu-hiệu sau này mới là thực hiệu!

MARQUE DÉPOSÉE

Gởi bán tại | BLANC, Hanoi
MONTÉS, Hanoi

HÚT THUỐC LÁ « COQ » KHÔNG MẤT TIỀN, SAO LẠI KHÔNG HÚT?

CUỘC THI THUỐC LÁ COQ

Kể từ ngày nay, hộp dựng thuốc lá COQ sẽ để lại hiệu MINH-DƯƠNG, số 83, phố hàng Gai, Hanoi.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 30 Octobre 1924

NHỠN NHỤC DU SINH

Anh hùng nhỡn nhục du sinh.
Gia danh nên trọng tóm tình đặng thương.
Ma đưa tối quỷ đưa đường,
Đoạn trường sao có đoạn trường thế thôi.

Tối thứ sáu 31 Octobre 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

LƯU-BÌNH DƯƠNG-LỄ

tích thứ hai :

CẮT TU PHÉ BÁO

THUỐC MYSOL

Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lâu hay trong vừa. Vậy người dùng cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trong thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì Thuốc MYSOL giá có 1 p. 20 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

NHÀ BÁ-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có lửi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Goutte de Virginie

chỉ vài giọt khỏi dứt khoát bệnh.

Giá bán: 1 $ 20 một lọ

Bát quái cheo !

Thưa Ngài,

Khi Ngài chiêu-cô cho bán-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái bát quái, thì mấy chính hiệu chẻ ngon.

SINH-THÁI

97, Giưa Phố hàng Ngang, 31
HANOI

PHÒNG KHÁM BỆNH

56, đường Quan-thánh, Hanoi

Sáng nào cũng khám bệnh từ 1 10 giờ đến 12 giờ — trừ chủ nhật, chiều nào cũng khám bệnh từ 1 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật. 2229

M. Maurice GAY

Chanh kế-toán

Có lời kính-cáo để ai nấy biết rằng, ông sẽ mở một lớp dạy Kế-toán (Comptabilité) bắt đầu dạy từ ngày 1er Décembre 1924. Mỗi tuần lễ dạy hai lần, ngày thứ hai và ngày thứ sáu từ 20 giờ đến 22 giờ.

Giá mỗi tháng là 10 $ (mười đồng). Khi học đủ các bài, có thể cấp một cái bằng nhận thực.

Đến biên tên tại nhà M. Gay, 80 bis, Bd Armand Rousseau

4018

GỖ LIM CÂY!

Có hơn một trăm cây gỗ lim xanh « Hạ-cương », ước 70 thước cubes, muốn bán.

Hỏi tại bản-quán.

Người chạy nhanh hơn hổ !!

Ngài nào muốn chạy nhanh hơn tôi, thì nên dùng thứ xe đạp hiệu VENUS và PHILOS giá có 50 $ 00 và 55 $ 00, mà xe vừa đẹp vừa bền hơn hết các thứ xe khác.

Hàng bán giá đặc biệt.

Enveloppe (Michelin) (Hutchinson) một chiếc.		1 $ 80
Chambre à air	—	0.80
Rayons một trăm	—	1.40

Các hàng khác đều bán giá hạ như thế cả, chóa cl ấy cũng tính giá hạ

TIỆT-HIẾU-TRUNG dit TRÚC-THÀNH

Fournitures général pour Cycles & Motos

55, Places Negrel, Hanoi.

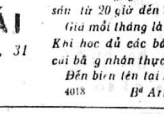
Agents généraux en Indochine : GARRIGUES, DUTOURCQ, GARRIGUENC & Cie

PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nội-các phụng lại chân phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng cấu MONTÉS qui ông, có chế ra một thứ rượu bổ để tăng ngự dùng qua rất hay, đáng nên ưa thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui được phòng chế-ông đi lộ thanh-giá.

Khâm thử.

• Rượu này đã kê cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều it.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON LAI VÔ THỪA NHẬN

Cứ theo ngày 31 Juillet 907 đã nhận cho rằng : Hội có ích lợi chung

CUỘC ĐÁNH SỐ

GIÚP CHO HỘI

SỐ TRÚNG THÌ ĐƯỢC TIỀN

QUAN THỐNG-SỨ BẮC-KỲ ĐÃ CHO PHÉP

Theo nghị định ngày 7 Juin 1924

Số vé bán là 60.000 số giá vé bán là 0$50 một vé

NHỮNG SỐ TIỀN ĐƯỢC KỂ SAU ĐÂY :

1	Số được 3.000 p astres.		3.000$00
1	Số được 1.500	—	1.500.00
1	Số được 1.000	—	1.000.00
3	Số được 500	—	1.500.00
5	Số được 100	—	500.00
20	Số được 50	—	1.000.00
40	Số được 25	—	1.000.00
		Cộng cả số vé được ; thành :	9.500$00

Mua vé ở đây

DIỀU LỆ

NƠI MỞ SỔ VÀ NGÀY MỞ. — Sẽ mở ở tòa Đốc lý Hanoi, ngày 28 Septembre 1924 hồi 3 giờ chi lu, có mặt hội viên trị-sự của hội trước nom việc mở số và quan Đốc-lý Hanoi sẽ kiểm duyệt. Nếu có việc gì ngăn trở thì ngày mở số ấy có thể hoãn lại được (theo khoản thứ 7 trong nghị định).

NHỮNG SỐ ĐƯỢC. — Những số được thì sẽ yết-thị và đăng báo. Nếu những số được mà không ai hỏi trong hạn một tháng kể từ ngày mở số thì những món tiền ấy sẽ để vào công-quỹ của hội (theo khoản thứ 8 trong nghị định).

NƠI GỞI TIỀN BẠN VÉ VÀ PHÁT TIỀN SỐ ĐƯỢC. — Những tiền bán vé hội đồng trị-sự sẽ gởi ở nhà Đông Pháp Ngân-hàng và những số trúng được thì do nhà Ngân hàng ấy phát tiền cho mà thu lấy vé (theo khoản thứ 8 trong nghị-định). 2215

Số 60

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tên lâu-la nói :

— Dẫu không giết được người, nhưng một gánh của-cải này, cũng đủ thay cho « *Đầu danh-trạng* ».

Lâm-sung nói :

— Nhà-ngươi hãy quẩy về trước, để ta đợi đây một lúc nữa.

Tên lâu-la tức thì quẩy cái gánh ấy ra khỏi cửa rừng. Bỗng thấy dưới chân núi có một người to lớn đi đến. *Lâm-sung* trông thấy, liền mừng mà sẽ nói rằng :

— Ủ! Khi nên trời cũng chiều người!

Lại bỗng thấy người ấy tay cầm ngọn đao, gầm lên một tiếng như sấm mà bảo rằng :

— Quân cướp ở đâu này, làm sao giết mãi cũng không thấy hết! Chúng bay đem đồ hành-lý của ta đi đâu rồi. Ta vẫn định bắt cho tiệt chúng bay, ai ngờ chúng bay lại dám dẫn đến mà vuốt râu hổ!

Người ấy vừa nói vừa hăm-hăm chạy lại *Lâm-sung* trông thấy người ấy có ý dữ-dợn, cũng phải dảo bước chạy ra đối-địch.

HỒI THỨ XI

Lâm-sung ngẩng nhìn thì thấy người ấy dẫn đội nén chiên quai bằng dây đỏ, mình mặc áo lụa, lưng thắt một cái giải vàng, đầu quấn bằng vải xếp xỏ, chân đi giầy da. Người cao độ 7 thước rưỡi. Da mặt sắc xanh, hai bên má hơi có chút râu đỏ.

Người ấy họ cái nón xuống, để ở trên gò, trần áo ngực ra, rồi tay cầm ngọn đao mà quát to lên rằng :

— Đồ khốn-nạn kia, mày đem đồ hành-lý của ta đi đâu rồi!

Lâm-sung chẳng nói chẳng rằng, chừng mất vểnh râu, cũng tay cầm ngọn đao, xông lại để đánh nhau với người ấy. Bấy giờ tuyết tàn mây cuốn, dưới khe nước có đóng váng. trên bờ bỗng có một vùng sát khí, hai người đang giơ sức mà đánh lẫn nhau. Đánh độ hơn 30 hợp, chưa phân được thua, lại đánh thêm mười mấy hợp nữa.

Bỗng nghe ở lưng chừng núi có người cất cao tiếng lên mà bảo rằng :

— Thôi, hai vị anh-hùng kia đừng đánh nhau nữa!

Lâm-sung nghe nói, lui lại mấy bước, người kia cũng dừng ngọn đao, rồi hai bên cùng ngẩn đầu lại nhìn lên trên núi thì thấy *Vương-luân*, *Đỗ-thiên* và *Tống-vạn*, đem một bọn lâu-la từ trên núi xuống chỉ có thu-dọn đi sang.

Khi sang tới nơi, liền nói :

— Chúng tôi trông hai ngọn đao cần hai vị anh-hùng cùng nhau giao-chiến thật là thần xuất quỉ một!

Nói xong, lại trỏ *Lâm-sung* mà bảo rằng :

Ông này là anh em với chúng tôi, tên gọi *Lâm sung*, biệt-hiệu là *Báo tử đầu* đó! Còn ông mặt xanh kia là ai? Xin nói họ tên cho chúng tôi được biết.

Người ấy nói :

— Nhà tôi thuở xưa nguyên ba đời làm tướng. Tôi là cháu ông *Dương-ngũ hầu*, tên gọi *Dương chí*, vẫn lưu lạc ở đất *Quảng-tây*, khi hãy còn bé, đã có thi võ-cử, làm đến chức điện-tư chế-sứ. Bấy giờ nhân xây lăng *Vạn-tuế*, triều-đình có sai 10 vị chế-sứ đi ra *hải hồ* để tải đá hoa đem về kinh-thành. Chẳng ngờ tôi đang vận bĩ, khi tải đá hoa qua sông *Hoàng hà*, gặp con phong ba đắm thuyền mất cả, bắt đắc-dĩ tôi phải bỏ trốn. Ngày nay tôi nghe tin đã được ân-xá, mới tìm nhặt được ít tiền định về *Khu-mật viện* để lo-liệu khai phục. Đường đi qua đây, không ngờ lại bị bọn các ông đánh nhân gánh thuê mà cướp mất đồ hành-lý. Bây giờ xin các ông trả lại cho, chẳng hay các ông nghĩ thế nào?

Vương-luân hỏi rằng :

— Ông có phải biệt-hiệu *Thanh-diện thú* (1) đó không?

Dương-chí nói :

— Chính phải!

Vương-luân nói :

— Ngỡ là ai, chứ ông chế-sứ lọ *Dương* thì xin mời ông về sơn-trại uống chơi mấy chén rượu rồi chúng tôi sẽ nộp trả đồ hành-lý.

Dương chí nói :

— Các ngài đã biết tôi thì xin trả đồ hành-lý của tôi, còn hơn là cho tôi uống rượu.

Vương-luân nói :

— Ông *Dương* chế-sứ ơi! Mấy năm trước tôi về tại ở *Đông kinh*, đã được nghe đại-danh của ông. Ngày nay may lại gặp đây, lẽ nào tôi để ông đi ngay, xin mời ông lấy về sơn-trại nghỉ-ngơi chuyện-trò mấy chút, quả không dám có ý gì khác vậy.

Dương-chí nghe nói, đành phải theo bọn *Vương-luân* chèo thuyền qua sông trở về sơn-trại. *Vương-luân* lại gọi cả *Chu-quí* cùng về. Khi về đến nhà *Tụ-nghĩa-sảnh*, bắc ghế ngồi hai bên: Bốn ghế bên tả thì *Vương-luân*, *Đỗ-thiên*, *Tống-vạn* và *Cha quí*; còn hai ghế bên hữu thì *Dương chí* ngồi trên, *Lâm-sung* ngồi dưới.

Vương luân sai người giết dê đặt tiệc để khoản-đãi. Khi uống được mấy chén rượu, *Vương-luân* nghĩ thầm : Nếu ta giữ một *Lâm-sung* ở đây thì thêm tổ chúng ta là người lên kẻm, chi bằng ta làm ơn mà mời cả *Dương-chí* ở lại, để đối địch với *Lâm-sung*.

Vương-luân nghĩ vậy, mới trỏ *Lâm-sung* mà thuật chuyện để *Dương-chí* nghe rằng :

— Ông này nguyên làm chức giáo-đầu có dạy 80 vạn cấm-quân ở *Đông-kinh*, tên gọi *Lâm-sung*, biệt hiệu là *Báo tử-đầu*, ăn ở *Cao* thái-úy hay ghét người tài-giỏi, mới bày mưu hãm-hại, đem đầy ra *Thương-châu*, ngày nay vừa mới tới đây, lại được gặp ông. Không phải tôi dám giữ ông ở đây, nhưng tôi thiết nghĩ; tôi đây bỏ vắn theo võ, đến làm giặc ở chốn này. Nay ông lại là người cố tội, dẫu đã ân-xá, nhưng cũng khó lòng được phục chức cũ. Và bây giờ binh-quyền lại thuộc về tay *Cao* thái-úy, k i nào hắn chịu dâng ông. Chi-bằng ông lấy dũng ngựa ở đây, cùng làm hảo-hán với chúng tôi thì bọc vàng rượu thịt, l a bỗ mà vùng-vẫy dọc ngang, chẳng hay ý ông nghĩ thế nào?

Dương-chí đáp rằng ?

— Đa tạ các ngài có lòng đìu dắt, nhưng tôi có người thân-thuộc ngụ ở *Đông kinh* năm trước công việc của tôi liên-lụy đến người ta, mà tôi chưa báo đáp được, nay tôi muốn lấy đến đây một lần nữa, xin các ngài trả đồ hành-lý của tôi. Nếu không thì tôi cũng đành tay trắng ra đi vậy.

Vương luân cười mà bảo rằng :

— Ông đã không chịu ở thì khi nào tôi dám cưỡng-bách. Nhưng xin ông cứ yên lòng, bấy ngã chơi đây một đêm, rồi sáng mai sẽ đi sớm.

Dương chí mừng lắm. Tiệc rượu hôm ấy đến hết canh hai t i đều đi nghỉ. Ngày hôm sau dậy sớm, *Vương-luân* lại truyền đặt tiệc đề tiễn *Dương chí*.

Khi ăn uống xong, các vị dầu-lĩnh bảo một tên lâu-la quẩy cái gánh hôm trước, rồi cùng tiễn xuống núi. Xuống đến chân t ù, lại bảo một tên lâu-la chèo thuyền qua sông đưa ra tới đường cái.

Mọi người từ giã trở về sơn trại. Từ đó *Vương-luân* mời chịu để cho *Lâm-sung* ngồi g ế thứ ấm. Năm vị anh hùng cùng tụ-tập ở *Lương-sơn-bạc*.

Còn nữa)

1. *Thanh-diện thú* nghĩa là con thú mặt xanh.

VIỆC TRUNG-KỲ

PHÚ-ĐỨC

Tình hình việc buôn muối ở Phú-đức. — Ít lâu nay kho muối nhà đoan ở Phú-đức mở cửa bán muối cho các nhà buôn, lúc đầu thì bán cho mỗi người một toa là 100 tạ tây, sau thấy người vào đông lắm, kéo nhau lũ lượt hàng trăm người đứng chật cửa nhà đoan, nên định lại, chia ra mỗi ngày bán cho một vài tỉnh mà chỉ bán có năm, sáu toa một ngày thôi, để cho những người mua khỏi phải chen nhau, đợi ngày nào bán cho tỉnh mình thì được vào mua. — Thế mà các bà vẫn kéo nhau vào Phú-đức đông như đi hội. Xe hỏa đến ga Cầu giá, xô đẩy tranh lên ô-tô từ ga tới Phú-đức xa hơn 10 ki-lô-mét. — Khi đến nơi, nhà trọ khó lòng tìm được, có khi thấy từng bọn năm sáu người ngồi ngồn ngang ở cửa nhà đoan cho tới sáng. — Tưởng rằng hôm sau có thể mua được muối, ngờ đâu gặp phải ngày hoãn lại hôm sau nữa mới bán.

Đàn bà có người thì về mặt rầu rầu, người thì oán thán, chắc là vì nỗi vất vả lấm thân, và vì nỗi chồng mong con khóc ở nhà. — Đến lúc được vào mua, tranh nhau kẻ vào trước người đến sau cũng vậy, nhà đoan chiếu lệ, ai có đủ môn bài chứng-chỉ mới được mua. — Có khi đông đến ba bốn mươi người mặc dầu, nhà đoan cũng cứ cho hai toa một tỉnh mà chia nhau mà thôi. — Như vậy mỗi người được năm bảy tạ, thuê cáo ra ga tới đi thuyền cũng đỡ mà đi xe công tội. Thuyền chở mỗi chuyến hai mươi tấn mà giá chở khi trước có năm đồng, bây giờ lên đến mười hay là mười hai đồng mới chở cao. Xem như vậy cái số năm bảy tạ ai buồn chở? Thuê xe kéo lại đắt gấp mấy, mà xe chỉ tải độ một tạ là cùng. Không những thế mà thôi, lại còn nỗi không trông nom cẩn thận họ ăn cắp muối đi. Như vậy lời chưa thấy đâu, đã thấy mất ít nhiều tiền vốn rồi đó. Có nhà mua lại được một toa ra đến ga mất cắp năm sáu tạ, khi tới ga rồi lại phải chờ toa xe hỏa ít ra cũng phải năm bảy ngày là chóng. Thêm chi có nhiều người đi buôn sinh buôn giờ ra đứng bạ-thọ-khoáy khóa tại giờ. Xem như thế có kẻ đến mười lăm hôm mới được một chuyến, mà mỗi chuyến cộp nhặt mới mua lại được một vài toa. Không kể rằng mỗi chuyến buôn như thế lỗi là bao nhiêu cho đủ chi phí, cho nỗ công phu, thế mà vẫn có người kéo nhau vào đông như nước chảy để làm lợi cho bọn Hoa-thương.

Tất vậy, vì rằng bọn Hoa-thương sẵn có cửa hàng ở các tỉnh, họp nhau lại, tỉnh nào thuê môn bài tỉnh ấy cho người nhà về ở Phú-đức mua, để lấy nhiều phần rồi bán lại cho những người ăn chực nằm chờ hoặc không mua được, hoặc mua được ít. Những người đi buôn này, phần thì chi phí mất nhiều, phần thì về không, sợ mang tiếng, nên chịu mua đắt mỗi toa giá tới bảy trăm, hay bảy trăm rưỡi tại Phú-đức ấy là chưa kể công cước về đến Hà-nội nữa.

Như thế thì thảo nào muối chẳng đắt đỏ.

Than ôi! Đi buôn như thế thật là làm lợi cho một hạng, mà làm hại cho quốc-dân!... Nghề buôn của ta thế đó. Nghĩ có ngán không?

Nguyễn-văn-Phương

ĐỔI CHỖ Ở

Kính trình quý khách gần xa được biết rằng, hiệu LỢI-THÁI ăn đồ vàng bạc trước ở số nhà 110 Rue des Changeurs, nay vì làm lại hiệu, nên tạm giọn về số nhà 30, cùng phố ấy.

LỢI-THÁI cẩn-bạch

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đồi chó ở, còn thì bản-quán không nhận tiền trả bằng con-niêm cả.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán: 0$60 một lọ

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe
Trị được bệnh huyết suy
làm cho trong máu
thêm chất đỏ

Gởi bán tại:

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$10

Chế tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gửi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Uroformine

Giá 1$40 một hộp

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.

Nên dùng thuốc:

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, phố Paul Bert.

ĐỘC-TRÙNG SÁN-LÃI

Sán-lãi của quan lương-y

DUHOURCAU bào chế

Diệu nghiệm nhất hạng lại rẻ hơn hết. Không chứng nhiều hai gì cả. Ai mua thì nên hỏi cho kỹ kẻo lầm. Tại hàng PARIS-LECOU 19, Rue de Turenne và các cửa hàng thuốc có bán đều có bán.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

祥和裕 YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ nước nhiều, hàng tốt nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như the, xuyến, lĩnh, lụa, sàng, quế, sản vân và hàng Saigon như lĩnh, the, sản xuất.

Nay một có dạ các mài, làng thêm, moọn đen và mắt mán rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chớ không bán lẻ và không có mẫn gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể rất được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch

2010 YU-WO-TSEONG

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

PILULES

APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chỗ tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi bán tại:

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Agents d'Annonces en Europe

L. MAYENCE & Cie

9 Rue Trouchet PARIS

19, 21, 23 Ludgate Hill LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu khi huyết suy yếu thần-thể mỏi mệt, gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phờ, làm cho hay ho vật nống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bát thuốc này rẻ hơn đồng các quan Thầy thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

Hỏi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắc-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2032

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU:

NAM-THỊNH

6, Rue des Cantonnais, 6

HANOI

Hàng rét mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ. Mau mau kẻo hết hàng tốt.

2026

ÉNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酶補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

舞時飯者咀每吉咀沒喊醞欸喫稍

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Trang-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2029

Một cuộc đua khéo của xứ Đông-Pháp

Đến 30 Novembre này là ngày khai Hội-chợ Hanoi. Năm nay hiệu lồi cũng đi dự cuộc để thi khéo tranh tài với bạn đồng-nghiệp. Bao nhiêu những kiểu vòng lối Thượng-hải, kiểu nhẫn lối lắn, các hàng dùng bằng bạc chạm rất tinh-xảo đều đem phô-chương trong gian hàng số 11, giẫy F, tại Hội-chợ. Vậy có mấy lời kính mời các ngài khi đến quan xát Hội-chợ, nhất là các bà định sắm đồ nữ trang thì nên lại số nhà 42, phố hàng Bồ, mà xem trước.

LY SENG-BAO cẩn bạch

2062 **42, Phố hàng Bồ, Hanoi**

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHUT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO:

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, còn thì đóng làm 10 tháng mỗi tháng là mười quan. Kẻ trúng số tiền lần đầu, tiền được ngay cái vé, cứng mua có quyền sở hữu nhà vé thì được cả tiền. Mình chỉ chịu khó đóng đến một tí, thật hão như không nghĩ đến, mà đã được dự ra cuộc rút số, lại được có quyền sở-hữu một tờ vé rất quý có số sẵn, tốt tươi.

Vé Crédit National, mỗi năm tổng kết ra rút số 12 lần: le 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

Mỗi lần rút số có:

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500 000 quan
2 lô	200 000 quan
3 lô	100 000 quan
6 lô	50 000 quan

Tiền rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn đủ các cuộc rút số kỳ, nên gởi ngay cho ông chủ nhiệm nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Việc bán vé này theo như bản luật ngày 12 Mars 1900, các nhà mua vé được đủ điều chắc chắn

Gérant: Nguyễn-văn-Của

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Contrôle Financier

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)